/

ARHIVELE NAȚIONALE
DIRECȚIA ARHIVELOR NAȚIONALE ISTORICE CENTRALE
Serviciul Arhive Contemporane

FONDUL
PARTIDUL SOCIALIST DIN ROMÂNIA

Anii extremi: 1910
Număr u.a. : 16

PREFAȚĂ

Documentele prezentului inventar au fost preluate de la Ministerul Apărării Naționale în temeiul Procesului-verbal nr.227 din 4 aprilie 1995.

Unitățile arhivistice au fost inventariate de instituția deținătoare anterior evenimentelor din decembrie 1989 – fosta Arhivă a C.C. al P.C.R. – Secția Cancelarie și se află în prezent în depozitele Serviciului Arhive Contemporane.

ARHIVA C.C. al P.C.R.

P R E F A Ţ A

Prezentul fond arhivistic cuprinde materiale documentare din perioada de la crearea P.S.D.R. (1910) şi pînă la Istoricul Congres din mai 1921, cînd potrivit hotărîrilor adoptate a luat fiinţă Partidul Comunist Român.

Din fond fac parte: documentele Partidului Social-Democrat din România (1910 - noiembrie 1918), Partidului Socialist din România (decembrie 1918-1921), Consiliului Comun al P.S. din România, Consiliului General al Partidului Socialist şi al Comisiunii Generale a Sindicatelor din România, Comitetului Central al Grupurilor Comuniste, Grupurilor Comuniste, Secţiunilor şi Cluburilor Partidului Socialist.

Au fost incluse, de asemenea, la acest fond şi documentele privind relaţiile Partidului Socialist din România cu mişcarea social-democrată şi socialistă internaţională, cu partidele frăţeşti, documentele aparţinînd Comitetului Revoluţionar Român din Odesa, precum şi ale celorlalte organizaţii ale românilor care, aflîndu-se pe teritoriul rus, au luat parte integrantă la luptele revoluţionare şi militare în timpul Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie şi pentru apărarea primului Stat Socialist Sovietic.

Un loc important, în cadrul fondului îl ocupă documentele care exprimă activitatea Grupurilor Comuniste din România, a aripei stîngi a Partidului Socialist, relaţiile acestora cu mişcarea revoluţionară europeană, cu Internaţionala Comunistă, în perioada premergătoare creării Partidului Comunist din România.

După felul lor documentele sînt: informări, rapoarte, dări de seamă, procese-verbale, statute, declaraţii de principii, rezoluţii, concepte de expuneri, cărţi de membru, unele manuscrise ale lucrărilor lui C.Dobrogeanu-Gherea, scrisori rezultate din corespondenţa militanţilor de seamă ai Partidului Socialist şi ai Grupurilor Comuniste.

./.

O pondere însemnată o ocupă materialele documentare privind activitatea editorială şi publicistică din această perioadă. Menţionăm în deosebi :

- Colecţia de lucrări traduse din operele clasicilor marxism-leninismului;

- Ziarele: "România Muncitoare", "Lupta zilnică", "Lupta", "Trăiască Socialismul", "Socialismul" organe centrale ale partidului şi ale mişcării sindicale, "Social-Democraţia" - foaie săptămînală a organizaţiilor socialiste şi sindicale din Iaşi. "Moldova socialistă" - foaie săptămînală a organizaţiilor socialiste şi sindicale din Iaşi, "Iaşul Socialist" organ al Partidului Socialist şi al Sindicatelor Muncitoreşti din Iaşi, "Piatra Socialistă" - organ săptămînal al Secţiunii Partidului Socialist şi al Sindicatelor din Piatra Neamţ, "Nădejdea" - organ al Partidului Socialist şi al Sindicatelor din Galaţi, "Lupta Socialistă" - organ al mişcării socialiste şi sindicale din Prahova, "Glasul Muncii" - organ socialist editat la Cîmpina, "Lupta" şi "Revoluţia Socială", editate la Odesa de Comitetul Revoluţionar Român, "Foaia Ţăranului" - organ al Partidului Ţărănesc Revoluţionar Român, "Scînteia" organ de propagandă comunistă, editat la Odesa de grupul comuniştilor români, "Dezrobirea Socială" - organ al grupei române din P.C.(b) Rus din Moldova, "Comunistul" - organ al C.C. al Grupurilor comuniştilor români din Rusia;

- Revistele: "Lupta de clasă" - editată de Secţiunea Partidului Socialist din Bucureşti, "Comunistul", "Buletinul comunist", "Ertesido" (Buletin de ştiri), "Rosta Vien", "Korespondenz Revue", organe ale Internaţionalei Comuniste, "Comunistul" - organ al Secţiei Comuniste Române din Ucraina.

Documentele sînt în marea lor majoritate originale. Ele au fost scoase, în baza Hotărîrii Biroului Politic al C.C. al P.C.R. din 30 decembrie 1960, din dosarele organelor represive şi judiciare ale regimului burghezo-moşieresc. O însemnată cantitate de documente a fost procurată, sub formă de microfilm din Arhiva Internaţionalei Comuniste, de la Moscova. De asemenea, unele documente originale şi unicate au fost achiziţionate ori primite, pe bază de donaţii, de la militanţii mişcării muncitoreşti care au activat încă din acea vreme.

./.

C.C. al P.C.R. ARHIVA

I. Ordonarea documentelor s-a făcut potrivit principiului cronologic - structural, pe baza următoarei scheme de sistematizare:

A. Organe superioare de conducere,

B) Activitatea editorială,

C. Organe locale (în ordine alfabetică),

D. Organizaţii ale românilor aflaţi în afara graniţelor.

Pentru presă s-au alcătuit unităţi de păstrare, pe organe de presă, formîndu-se colecţii pe ani.

II. Numerotarea. Unităţile de păstrare sînt numerotate cu cifre arabe pe ani, pentru fiecare an reluîndu-se numerotarea de la cifra unu.

III. Inventarele. Fondul a fost inventariat pe ani, separat, în ordine crescîndă, cronologic. Inventarele de bază, fiind numerotate după cum urmează :

Nr.1	pentru	anul	1910
Nr.2	"	"	1911
Nr.3	"	"	1912
Nr.4	"	"	1913
Nr.5	"	"	1914
Nr.6	"	"	1915
Nr.7	"	"	1916
Nr.8	"	"	1917
Nr.9	"	"	1918
Nr.10	"	"	1919
Nr.11	"	"	1920
Nr.12	"	"	1921 (pînă în luna mai)

Anexele la inventarul de bază au număr curent suplimentar asigurîndu-se păstrarea lor la un loc. Spre exemplu inventarele din anul 1910 poartă numărul 1; 1/1; 1/2; 1/3 etc.; anul 1911 numărul 2; 2/1; 2/2; 2/3 etc.

IV. Pentru documentele aflate în mai multe exemplare s-au alcătuit unităţi de păstrare separate; pentru studiu şi pentru rezerve. In unitatea de păstrare destinată pentru studiu s-a inclus "Nota de relaţii" şi "Fişa de studiu". Nota de relaţii cuprinde numărul filelor documentului şi provenienţa.

Pentru evidenţa, în munca curentă, fondul se intitulează "PARTIDUL SOCIALIST DIN ROMANIA" (1910-1921) şi în lista de fonduri, poartă numărul de ordine 28.

Vasile Topalu

SE/3 ex.
29 iulie 1976

CANCELARIA C.C. al P.C.R.
ARHIVA C.C. al P.C.R.

FONDUL 28

Partidul Socialist din România

6 ARHIVA C.C. al P.C.R. -3-

I N V E N T A R U L Nr. 1

al documentelor din anul 1910

Nr. unităţii de păstrare	DENUMIREA, CONTINUTUL şi DATA DOCUMENTULUI	Numărul exemplarelor	din care: Originale	microfilm	fotocopii	dactilo-grafiate	mulaj, xerox	OBSERVATII (limba, starea)
2	3	4	5	6	7	8	9	10
15	"Amintiri din tinereţe" de C.Mille, apărute în revista "Viaţa Socială", director N.D.Cocea, anul I. nr. 1. 24 ianuarie 1910	1				1		Rola 223 cadrele 151-153
1	Concept de conferinţă privind clasa muncitoare şi situaţia ei materială şi politică în societatea capitalistă, mijloacele de ridicare culturală a clasei muncitoare. 10 februarie 1910	1	1					Rola 223 cadrele 1-5
2	Telegramă de salut adresată lui C.Dobrogeanu-Gherea de Congresul de constituire a Partidului Social-Democrat din România (semnată de I.C.Frimu). 13 februarie 1910	1	1					Rola 223 cadrele 6-9

ARHIVA C.C. al P.C.R. -4-

2	3	4	5	6	7	8	9	10
3	Carte de membru al Partidului Social-Democrat din România, nr.253, pe perioada 1910 - 1911 aparţinînd lui C.Dobrogeanu-Gherea. 1 martie 1910	1	1					Rolo 223 caduh 10-14
9	Scrisoare semnată A.Saraga din Berlin, adresată lui C.Dobrogeanu-Gherea, se referă la preocupările adresantului privind problema agrară din România. 10 martie 1910	1	1					în limba germană Rolo 223 caduh 109-115
11	Scrisoare semnată indescifrabil din Viena, adresată "Iubite D-le Gherea", se referă la pregătirea pentru tipar a lucrării "Neoiobăgia" Persoane menţionate: Bujor, Kauţski, Labin, Nădejde, Ionel. 14 iulie 1910	2	1		1			Rolo 223 caduh 121-129
16	Scrisoare semnată C.Dobrogeanu Gherea, adresată lui Vera Ivanova Zasulici, se referă la munca depusă pentru terminarea lucrării "Neoiobăgia". 28 octombrie 1910	1				1		lb.rusă Rolo 223 caduh 154-157
5	Scrisoare aparţinînd lui Otoi Călin, adresată lui C.Dobrogeanu-Gherea. Se referă la apariţia cărţii "Neoiobăgia". 29 octombrie 1910	1	1					Rolo 223 caduh 21-25

8
C.C.A. ARHIVA

2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Broşură intitulată" Guvernarea liberală şi muncitorii", tipărită de către Cercul de editură Socialistă-Bucureşti. 1910	1	1					Roto 223 cadrul 25-43
7	Broşură intitulată "Treizeci zile la Văcăreşti (Fapte şi impresii) de D.Marinescu publicată în colecţia "Biblioteca Română Muncitoare" cu nr.25, de cercul de editură socialistă Bucureşti. 1910	1	1					Roto 223 cadrul 44 - 77
	Secţiunea Bucureşti							
14	Scrisoare semnată C.C.Dragu avocat din Bucureşti, adresată "Iubite Domnule Gherea"! se referă la lucrarea "Neoiobăgia", la unele cărţi date cu împrumut. 28 octombrie 1910	1	1					Roto 223 cadrul 147-150
	Secţiunea Dorohoi							
13	Scrisoare semnată Elefetescu Spiridon-Urzică din Dorohoi adresată lui C.D.Gherea,se referă la preocupările adresantului privind problema agrară în România. 12 septembrie 1910	1	1					Roto 223 cadrul 135 - 146
	Secţiunea Galaţi							
4	Scrisoare aparţinînd lui I.Sava(Galaţi) adresată lui Panait Muşoiu (Bucureşti), se referă la răspîndirea literaturii socialiste. 7 august 1910.	1	1					Roto 223 cadrul 15-20

9 ARHIVA C.C. al P.C.R. -6-

2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<u>Secţiunea Iaşi</u>							
8	Broşură intitulată "Tot despre socialism român. Observaţii critice", apărută la Iaşi în colecţia "Pamflete socialiste" nr.2, la tipografia Progresul. 1910.	1	1					Foto 227 caduh 78-108
	<u>Secţiunea Prahova</u>							
10	Scrisoare semnată de M. Nicolaescu din Slănic, jud. Prahova, adresată "Tovarăşe Gherea!". se referă la imposibilităţile sale materiale de a menţine în chirie localul în care se întrunesc organizaţiile locale. 22 iunie 1910	1	1					Foto 223 caduh 115-120
	Scrisoare semnată M. Nicolaescu din Slănic Prahova, adresată lui Al. D.Gherea, se referă la situaţia precară în care se găseşte localul în care se întrunesc muncitorii. 30 iulie 1910.	1	1					Foto 223 caduh 130-133

Prezentul inventar conţine 16 (şaisprezece) unităţi de păstrare, cuprinzînd 17 (şaptisprezece) documente, din care: 14 (patrusprezece) originale, (unul) fotocopie şi 2 (două) copii dactilografiate.

INTOCMIT,
Ţ. Popescu

3.ex.ap.
14.VII.1976

Prezentul inventar cuprinde:
9 (nouă) file,
16 (șaisprezece) u.a.

19.03.2007 Iescu Nicoleta